

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hóra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 233. szám.

Szerda, október 12.

A házszabályrevízió.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, október 11.

Fél munkát Tisza István gróf nem végez. Tiszázatlan helyzetbe nem szabad bízni, nem akarja bizni azokat a fontos érdekeket, melyeknek elintézése közveilen előttünk áll. Hétfőn megnyiták a Ház üléséi s a magyar miniszterelnök az országgyűlés megnyitása előtt nyílt levelet küldött választóinak azzal a jelentéssel, hogy ő abba a helyzetbe fog jutni, hogy a házszabályokat megváltoztatja és pedig a házszabályok megváltoztatását sürgős, majdnem legelső ügynek jelöli meg, melyet teljesítenie kell.

Valóban, Tisza István gróf csak azért vállalta el oly vészteljes időben a magyar miniszterelnöki állást, mert úgy el voltelve hazaszeretettől, mert küldetése nehézségét, hogy a parlamenti rendet Magyarországon helyreállítsa, megértette és éppen ezért senki sem tehetné fel róla, aki az ő egyéniségét csak némileg is méltatni képes volt, hogy Tisza István gróf feluton meg fog állni, hogy a magyar államügyek lebonyolítását ő az ellenzék kegyelmétől engedi függővé tenni.

A miniszterelnök föllépése tehát voltaképpen nem lehetett meglepetés, ellenben meglepetés az a felelet, melylyel az ellenzék kíséri a miniszterelnök szándékát. Tisza István gróf sokkal inkább méltatja az ellenzék létét, sokkal inkább elismeri az ellenzék szükségességét, sőt éppenséggel megköveteli az eszmék harcát a parlamentben, hogy sem az ezen harchoz való jog, hogysen a parlamenti tanácskozás szabadsága ellen csak a legkevésbé is fellépni akarna. Mint határozottan hangsúlyozta, ő csak a becsület, erkölcsi harc megakadályozása ellen lép fel, a parlamenti szereplésnek csak azt a módját akarja megakadályozni, mely minden tárgyilagos fejtegetést lehetelenné tesz, mely a parlament tekintélyét sárba vonszolja, csak azt a módot, melyet oly egyének kénytelenek

maguknak választani, kik a harc más módján, mert nem bírják a megfelelő szellemi és erkölcsi kvalitásokat, érvényesülni nem képesek.

Miután határozottan kiemelte Tisza István gróf, hogy a parlamentárismus Magyarországnak talán a legfontosabb nemzeti létfeltétele, hogy lehet róla feltenni, hogy teheti fel róla reális és hazafias célokat követő ellenzék, hogy ő éppen ennek a parlamentárismusnak akarjon ártani akár megfontolatlanul, akár szenvedélyes nekirontás által! Bizonyítja ezt már az is, hogy Tisza gróf a parlamenti szabadság fenntartásának módzatait az ellenzéki vezérekkel is loyális módon közli s hogy a hazát őszintén szerető minden képviselő lehető egyetértésével bármilyen politikai állást foglaljon is el az illető, akarja megtalálni a parlament működésének biztosítását.

Tisza gróf tehát nem keresi a harcot, bizonynyal előbbre teszi a békés egyezést, de a nagy cél végett, melyet okvetlen el kell érni, bátor szívvel fel fogja venni, ha reá kényszerítenék, a harcot is és vitézül végigküzdi. Más módon ugyanis nem lehet biztossággal és meghatározott időpontra azokat a roppant fontos és sürgős kérdéseket elintézni, melyek előtt most áll Magyarország.

Ennek meg kell történnie, ezt nem lehet tovább halasztani, mert csak így lehet az országban a haladást, csak így lehet mindenekelőtt a nemzetnek a koronához való drága viszonyát, a nemzet és a korona egyetértését fenntartani, csak így lehet Magyarország fejlődésképeségét nemzeti irányban biztosítani és előmozdítani.

A konfliktus, melyet, mint mondtuk, senki sem keres, de remélhetőleg minden jó magyarul érző elem segítése mellett becsülettel és a magyar parlamentárismus javára fognak megvívni, e konfliktus szükséges, mert üdvös.

Kivánatos lenne, hogy az ellenzéken a higgadtan fontoló elemek kerüljenek felül, hogy oly erős legyen a tiszta bel-

tás, hogy a kicsinyek, kik a zavarosban akarnak halászni, ne idézhessenek elő ismét oly helyzetet, melylyel a mérsékelték, kik őszintén az ország érdekeit viselik szívükön, többé nem lennének képesek megbirkózni.

L. L.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő, kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Őszi közgyűlés.** A hétfőn megkezdett őszi közgyűlést ma délelőtt rekesztette be dr. Dellimanic Lajos főispán. A jegyzőkönyveket 13-án hitelesítik.

— **Uj vizsgálóbíró.** Az igazságügyminiszter a pancsovai kir. törvényszék területére vizsgálóbíróul Neuer György kir. törvényszéki bírót rendelte ki.

— **Kitüntetett esperes-plébánosok.** A királyi kegy ismét két érdemekben gazdag esperes-plébánost tüntetett ki. Dessewffy Sándor megyés püspök előterjesztésére ugyanis a király Pacha István nagyszentmiklósi esperes-plébánost a szentkeresztről nevezett apáttá, Pálya Mátyás resicabányai esperes-plébánost pedig a Bold. Szűz Máriaórl nevezett adonyi prépostá nevezte ki.

— **Válság a bánsági ág. ev. egyházban.** Az ismeretes antalfalvi lelkeszi választásból kifolyólag a bánsági ág. hitv. evang. esperességnek úgy az egyházi, mint a világi elnöke Kramár Béla főesperes és br. Ambrózy Béla egyházmegyei felügyelő lemondott állásáról s azt levélben tudatják az esperesség összes egyházainak elnökségével. Zvarinyi Emil esperességi főjegyző már ezt megelőzőleg leköszönt.

— **A tanítók kegyelete.** Ma volt ötödik évfordulója annak, hogy Torontálvármegye érdemekben gazdag volt tanfelügyelője, néhai Steinhach Antal elköltözött az élők sorából. A délmagyarországi tanító-főkegyelet, mint minden évben, úgy az idén is kegyelettel emlékezett meg e napról és nagybecskereki tanítókból álló küldöttség által díszes koszorút tétetett le boldogemlékü vezérének sírjára.

A „TORONTÁL” tárcája.

A szakál.

I.

Myran grófnőnél egy este az asszonyok esztétikai érzékéről beszélgettünk. Mikor a beszélgetés már nekihevült, egy fiatal ember, nevezet szerint Goldemar, kinek arcáról nagy élettapasztalat tükröződött le, általános figyelem közt megszólalt:

— Ezelőtt — már annak bizony öt esztendeje — szerelmes voltam Edmée bárónőbe, oly szerelmes, hogy majd megbolondultam bele. Önök közül bizonyára többen ismerik. Azért nevezem csak egyszerűen Edmée bárónőnek.

Egy baráti háznál, hol havonként két vasárnap ebédelni szoktam, az asztalnál találkoztam vele s ettől a pillanattól kezdődik az ismeretségünk. Ez a svéd eredetű szeretetreméltó hölgy, aki nagyon szép, nagyon elegáns volt, független volt minden tekintetben s fölötté állt a világi előítéleteknek.

Csakhamar elválhatatlanok voltunk. A délutánokra szórakozásokat eszeltem ki. Estéinket a színházokban töltöttük vagy becsavarogtunk a festői városrészeket, leggyakrabban azonban abban a kis rózsaszínű szalonban töltöttük az időt, melyből a hálószobája nyílt. Egy kis számlayon a lábaim mellett szoktam helyet foglalni s felolvastam kedvenc költőit. Legtöbbször

azonban némán bámultam, mert félénk fiatal ember létemre nagyon imádtam.

Nagyon bájos asszony volt, de két hónapi udvarlás után csak annyit engedett meg, hogy a kezét megcsókoljam. Különböznél pedig úgy bánt velem, mint a kedvesével. Elhatároztam, hogy merészebb leszek.

— Edmée, — mondtam neki, mikor egyszer szokása szerint éjfélkor elküldött — maga nem szeret engem, mert különben...

Nem engedte befejeznem s ajkamra tapasztotta a kezét.

— Hogy én nem szeretem! — kiáltott ez a svéd nő oly szenvedélylyel, mint egy spanyol asszony. — Hogy én nem szeretem! Ugyan!... Hiszen látja, hogy megtűröm magam mellett. S mivel látom, hogy még mindig nem ismer, meg kell, hogy mondjam... akarja tudni, hogy miért szeretem?

— Oh, igen, — sóhajtottam.

— Szeretem a testi szépségeért...

— Asszonyom!

Föl akartam kelni, mert azt hittem, hogy tréfál, de nagyon komoly volt. Nem értett meg.

— Igen, a testi szépségeért. A testi szépség nagyon lényeges... S mivel bizonyítékát akarja az én... jó hajlandóságomnak, hadd kérjek magától egy szivességet Pál, amit maga talán frivolnak tart, de amire nagyon sokat tartok.

— Nyilatkozzék Edmée, hiszen tudja, hogy...

— Vágassa le a szakálát. Nem áll jól.

Olyan a külseje, mint a világfé. persze a banálisabb értelemben véve.

Ugy kellett volna, hogy nevetségesnek tartsam ezt a kívánságot, de ellenkezőleg, rendkívül hízelt.

— Holnapra megteszem, — mondtam neki.

— Ez már valami, — kiáltott föl vigan.

— Tegye meg a kedvemért, valósítsa meg azt a tipust, mely megfelel az arcának, vagy ha jobban tetszik, azt a tipust, melyet én legjobban szeretek s akkor — mondá imádatos zavarodottsággal — nem fogom többé elküldeni, mikor éjfélt üt az óra.

II.

Másnap borotvált állal jelentem meg nála s nem maradt egyebem egy hosszú hullámos bajusznál, melyet felsütöttem.

— Nos?

Rám nézett, megrázta fejcsékjét s csalódva mondá:

— Olyan, mint egy katonatiszt.

— De azt hiszem...

— Nevethet, ha tetszik, gyerekeségnek tarthatja a kívánságomat, vagy fantasztikusnak, sőt hóbotosnak is, de...

— Akkor nem tudom...

— Találja el.

Aligha gyerekeség, gondoltam magamban, mert Edméének sokkal nagyobb az intelligenciája, hogysen fölül ne álljon e frivol szeszélyeken. Valószínű, hogy a vonásaim valamelyik kedvesének a vonásaira emlékeztetnek s azt akarja, hogy hasonlítsak ahhoz, akit szeretett,

Hirdetmény.

Árverés utján e hó 17-én Beodrán gróf Karátsonyi Aladár ur ö méltósága tulajdonát képező, saját nevelésű 9 kanca, 9 herélt, 1 mén lova a legtöbbet ígérőnek el fog adatni. (736—2.1)

Nyom nélkül eltűnnek

mindennemű hörtisztálanságok és hörkiütések, mint: höratkák, arc- és bőrvörösség stb. stb. a **Bergmann-féle kátrány-kénszappan** (Védjegy: Két bányász.) mindennapi használata után **Bergmann & Co.** gyárából Dresden és Tetschen a/E. Darabja 60 fillér. Kapható **Basch Ernő** gyógytárában, Nagybecskereken. (433b—20.20)

Árverési hirdetmény.

Sándorháza községe tulajdonát képező nagykorcsma 1905. évi január hó 1-től 1907. évi december hó 31-ig járó időtartamra f. évi október hó 20-án d. e. 10 órakor nyilvános árverés utján bérbe adatni fog.

Kikiáltási ár 820 korona. Feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők. Kelt Sándorházán, 1904. évi október hó 10-én.

N i k o l a,
bíró.

737—3.1

2179/II-904. szám.

733—3.2

Hirdetmény.

A vármegye alispánja 1904. évi szeptember hó 26-án kelt 25848. számú rendeletével a törökbecse—karlovai trh. közút 17—21. km. szakaszán levő áteresztők helyreállítását 2976 kor. 27 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1904 évi október hó 27. napjának d. e. 11 órájára a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1904. október hó 8-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:
Faur,
kir. főmérnök.

4348. szám 1904.

739—3.1

Pályázati hirdetmény.

1200 korona évi fizetés, Lovrin községben, a husszemledijak és a szabályrendeletekben megállapított látogatási díjakkal rendszeresített lovrini körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazon okleveles állatorvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket *folyó évi október hó 28-áig* hozzám adják be.

A körhöz tartozik Lovrin, mint székhely, Kisösz, Bogáros, Ujhely és Sándorháza községek.

A körben van két nagy állatállományal bíró uradalom.

Perjámos, 1904. évi október hó 8-án.
Gyertyánffy,
főszolgabíró.

Bérbe adom folyó évi november 1-től H Á Z A M A T,

amely egy lakásból áll, 5 szoba, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és fűskamra. Parkírozott udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica kotárka.

Bővebb felvilágosítást ad: özv. KRSZTICS JOHANNA, a mellette levő házban, vagy levélileg alólirott

Krszties János
ügyvéd,
M ó d o s o n.

730—10.2

Erdővágás-eladás.

Nagyméltóságú gróf Karátsonyi Jenő ur bánlaki hitbizományi uradalmában eladásra kerül 40⁹¹⁰ hold erdővágás és pedig: a karátsonyligeti erdőben 22⁵⁶⁷ hold a doláci erdőben . . . 18.350 hold.

Az eladási feltételek a bánlaki uradalmi gazdasági irodában bármikor betekintheők. Az írásbeli ajánlatok e hó 20-ig az uradalmi felügyelőség címén Bánlakra beküldendők.

Bánlakon, 1904. évi október hó 10-én.

Zaicz Gusztáv,
urad. felügyelő.

741—3.1

MUST

kapható

Dr. Brajjer Lajosnál.

(731—x.3)

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerűen veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

505—x.82

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

6931. tlkv. sz. 1904.

734—1.1

Árverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Tuczakov Szvetozár valkányi lakos végrehajtónak Vészin Alexa karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 144 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén fekvő következő ingatlanok, u. m.:

1. a karlovai 3121. sz. tjkvben A. + 1. sor. 1688—1689. hrszám alatt foglalt 880 négyszögöl 303 korona kikiáltási árban; 2. a karlovai 3826 sz. tjkvben A. + 1. sor. 1593/44. hrsz. alatt foglalt 1 hold 284 négyszögöl az 1881: LX. t.-c. 156. §-a értelmében egészben vagyis a végrehajtáson kívül álló Vészin Zsiva társ-tulajdonos jutaléka is 360 korona kikiáltási árban 1904. évi november hó 10-ik (tizedik) napjának délelőtti 9 órájkor Karlova községében árverés alá fognak bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fognak adatni, megjegyezve, hogy az árverés napjától fogva az überlandiális (maradvány) földek után járó váltás tartozás a vevőt fogja terhelni.

Venni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én kelt 3333. sz. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap, az utolsót 90 nap alatt, mindig az árverés napjától számítandó 5%-os kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni s a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletben fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírótlkvi irattárban és Karlova községében megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. bíróság mint tlkvi hatóságnál 1904. évi szeptember hó 2-án.

Kopasz,
kir. járásbíró.

26355. sz. 1904.

M. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége az 1905., 1906., 1907. évben a Gombos-Erdődi kompátkelés céljaira szükséges kompvezetősodronykötelek és komponó sodronykötelek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ívenként 1 koronás okmánybéllyel, melléklet ívenként 60 filléres bélyeggel ellátott ajánlatok, esetleg minták lepecsételve ezen külcimmal: „Ajánlat 26355/904. számhoz” legkésőbb 1904. évi október hó 20-án déli 12-órától a szegedi üzletvezetőség I. osztályához benyújtandók, vagy oda posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott kötelek egy-egy darabja értékének 5%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1904. évi október hó 19-ének déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak szegedi gyűjtőpénztáránál letendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122.291/1896. igazgatósági számú általános szállítási feltételek, továbbá a 41 555/901. sz. a. szegedi üzletvezetőség által kiadott különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltatnak, mely az üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztályánál és a hazai kereskedelmi és iparkamaránál betekintheők.

Ezen ajánlati felhívásra az ajánlatot tenni szándékozónak a fennevezett anyag- és leltárbeszerzési osztály az ajánlati felhívást díjtalanul kiadja vagy kívánságára postán megküldi.

Szeged, 1904. évi szeptember hó.

(3.1)

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)